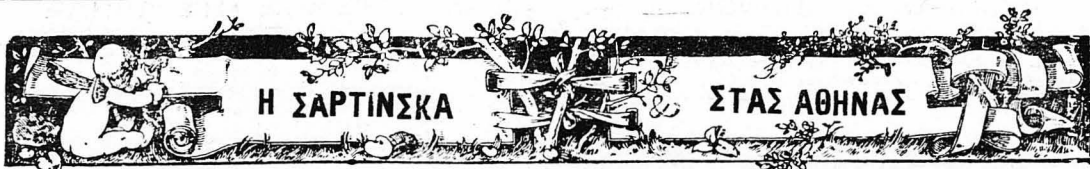

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΙΑΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ

Μία Κιρκασία που έζησε μέσκα στο Χαμίτ του Χαμίτ. Τι διηγήθηκε στους 'Αθηναίους; από: 20 ετών. Μυστήρια και δολοφονίες. 'Η τραγωδία της 'Ιχμάλ Χανούμ. 'Η κόρη του Μ. Βιζύρη και ο Χαμίτ. 'Η άρραβή ενός 'Ελληνα. Ένα μπουκλάκι με δηλητήριο. 'Η ώρα της 'Εβραίας. Οι έρωτες του «Έρυθρου Σουλτάνου».

Πρό εικοσι ετών είχε επισκεφθή τις 'Αθήνας μία περίεργη γυναίκα των γραμμάτων, η οποία αναστάσισε τους κοπιωτούς μας κύκλους με την όμορφη της και τη ζωηρότητα του πνεύματός της. Ήταν η πριγκίπισσα Τεσ Σαρτινσκα, κόρη Κιρκασίου Διοικητού στον Καϊσάο, έκτακτα μορφωμένη. Λόγω της θέσεως του πατέρα της, η πριγκίπισσα αυτή είχε μπη στην Αύλη της Βασιλέ Σουλτάνας, επί Χαμίτ, ως πρώτη διερμηνεύς, έφθασε ως στο βαθμό της Μεγάλης Κυρίας και τιμήθηκε με τη μεγάλη τανία του Σερακιάτ. 'Η πριγκίπισσα Σαρτινσκα — γνωστή για την συνεχόσασια της με τον Πιέρ Λοτι στη συγγραφή του πολυκρότου βιβλίου «'Η Ανατολική φιλολογία» — γύρισε την Εδρώση κάνοντας διαλέξεις περί της 'Οθωμανίδος γυναικός και των χαρεμίων. Τη διάλεξε αυτή την έκανε τότε και στάς 'Αθήνας, στο Δημοτικό Θέατρο, και διηγήθηκε πράγματα πολύ περίεργα, από τα όποια σταχυολογούμε μερικά :

***

Στο παλάτι του Χαμίτ, του «Έρυθρου Σουλτάνου» — όπως τον είχαν ονομάσει — όλα ήταν επιτετραμμένα και συκοφανμένα στις χανομίσεις, εκτός της ειλικρινείας και της αληθείας, η οποίας οδηγούσαν συνήθως στο θάνατο! 'Η πριγκίπισσα Σαρτινσκα ανέφερε σχετικώς το ακόλουθο παράδειγμα :

Κάποτε ο Χαλίλ Ριφαίτ Πασάς, Μέγας Βεζύρης, έστειλε δωρο στο Χαμίτ μία χαρισμένη Κιρκασία. 'Ο Σουλτάνος, μόλις την είδε, έρωτοχτυπήθηκε και την εκάρτησε... 'Αλλ' η ώρα κοπέλλα δεν μπορούσε να ίσπερη τον περιορισμό στο χαρέμι του Χαμίτ, κ' έβλεπε και μαριανόταν σάν άνθος χωρίς άερα. 'Ο Σουλτάνος ρώτησε τότε τους έξοχότερους γατρούς τί έφερε να κόμη για να γαρύσρη τη μελαγχολική 'Ιχμάλ, όπως την έλεγαν, μά, άλλοιμονο!... Οι γατροί δεν μπορούν να γαρύσρουν πάντα τις ψυχικές ασθένειες και, σιγά-σιγά, η Κιρκασία κατηγήσε σάν σιά. 'Ανήσυχος πιά ο Χαμίτ, ηγαίνει μία βραδιά στον όντα της, χωρίς να την προειδοποιήση, και τη ρωτάει μ' ενδιαφέρον για την κατάσταση της.

— 'Ιχμάλ, παιδί μου, σε βλέπω να λιώνεις. Μήπως είσαι δυστυχής στο χαρέμι μου ;

— Εφέντη μου, άπαντά η Κιρκασία, τόσο καλοσύνη, τόσο έπαικτα από μέρος ενός τόσο ένδοξου Σουλτάνου, με συγκαίει!...

— 'Ιχμάλ, ξαναρωτάει ο Χαμίτ, νομίζεις ότι ένας ηλιμομένος, άσχημος και άπογοιτημένος άπό τη ζωή άνθρωπος, θά μπορούσε ν' άρεση σε μία νέα, όμοια και άνθηρη κοπέλλα ;

— Εφέντη μου, τί θέλεις να πής ;

— 'Ιχμάλ, ο Χαμίτ ζητεί τον έρωτά σου!

— Σουλτάνε μου, ο έρωσ, όπως και τό μισος, δεν επιβάλλεται με τη βία! άπαντά με ειλικρίνεια η 'Ιχμάλ. 'Ο Χαμίτ πετάχτηκε τότε άπάνω άγοιμιμένος, άσχημος παρουσιάστηκε στην πόρτα ο Τζελάλ 'Αγάς, ο άρχηγός των εύνοχων του αυτοκρατορικού χαρεμίου, ο όποιος, όταν ο Χαμίτ έπισκεπτότανε χαμίμα εύνοοιμένη, παραφύλαγε πάντοτε στην πόρτα, και, όταν αντίλαμβάνονταν ότι η εύνοοιμένη δεν έσεβαν τον Κύριό του, παρουσιάζονταν άξαφνα και περίμενε διαταγές.

— Στο πράσινο δωμάτιο, Τζελάλ! τον διάταξε ο Χαμίτ.

'Αμύσως ο εύνοχος άρπάξει την 'Ιχμάλ και την φέρνει στο «Πράσινο δωμάτιο». ... Μετά μισή ώρα μπηκε εκεί ένας προσωποδόφρος, ο όποιος εκάλωσε την Κιρκασία με τ' όνομά της και την διάταξε να τον άκολουθήση. 'Η 'Ιχμάλ ύπαισσε, τρέμοντας από φόβο.

Πού οδηγούσε την Κιρκασία ο προσωποδόφρος; Μυστήριο! 'Αλλά την έπονείθες όλες η γυναίκες του χαρεμίου ειδοποιήθησαν έπισήμως ότι η 'Ιχμάλ πέθανε τη νύχτα, ξαγνικά!...

***

'Ο Χαμίτ δεν άγαπούσε καθόλου τις

μορφωμένες γυναίκες, δεν έπεστήριζε ποτέ τις γυναίκες των γραμμάτων. Σχετικώς, η πριγκίπισσα Σαρτινσκα διηγήθηκε το ακόλουθο έπεισόδιο :

«'Η 'Αλλιέ Χανούμ, κόρη του Τζεβέττ Πασά, άλλοτε Μεγάλου Βεζύρη, με έπεσώσε κάποτε να παρουσιάσω στο Σουλτάνο μία άναφορά της. Ζήτησε την άδεια να έδώσει «'Εφημερίδα των Γυναικών» Τουρισιά, κ' έθεώρησε καλό να μήσω γι' αυτό στον Ταχίν, πρώτο γραμματιά των άνατόχων. Αύτος όμως με συμβούλευσε να ξεσώσω την άναφορά και να μην προσφέρω τη λέξι ε φ η μ ε ρ ι ε στα άνάτορα. 'Υπεσζήτηκα στον γέρο Ταχίν ν' άκολουθήση τις συμβουλές του, κατά βάθος όμως ήμουν ύπερ της 'Αλλιέ, και ήθελα να την βοηθήσω.

»'Υστερ' από λίγες μέρες, ο Σουλτάνος με φωνάζει για να μου ζητήση μερικές πληροφορίες για την Ρωσίδα πριγκίπισσα 'Ολγα Νελιάφ, που την φιλοξενούσαμε στο παλάτι. Ένόμισα ότι ο Χαμίτ ήσαν σε εύθυμη διάθεση εκείνη την ήμερα, και του υπέβαλα την άναφορά της 'Αλλιέ. 'Αλλά, μόλις έδιάβασε την αίτηση ο Σουλτάνος κιντρίσσε από θυμό.

— Πέστε στην 'Αλλιέ Χανούμ, άπάντησε με φωνή που έτρεμε, ότι, εν όσω ο Χαμίτ βασιλεύει, η χανομίσεις δεν θά φορέσουν άνδρικά παντελιόνα!...

Κ' έτσι η «'Εφημερίς των Γυναικών» δεν έξεδόθη.

»Το ενδιαφέρον ποδείχνα — συνεχίζει η Σαρτινσκα — για την κόρη του πρώην Μεγάλου Βεζύρη, με κατέστησε ύποπτη στο άνάτορα. Οι έπίσημοι κατάσκοποι και οι άξιωματικοί των άνατόχων άπρησολήθησαν αυτή τη φορά με πολλή δραστηριότητα για τό άτομο μου. Μέρα και νύχτα οι άξιωτάτοι αυτοί κύριοι παρουσιάζαν άναφορές εναντίον μου στον Ταχίν, στον Καδρι και στον πριγκηπα Τζελαλεδίν. ... Μία φορά μάλιστα έτυχε να δω τό φτωχό Ταχίν σέ άμηνανία μπροστά σ' ένα δισανόμοιο έγγραφο, γραμμένο 'Ελληνιστί. 'Ο πρώτος Γραμματέης του Σεραγιόν άφειρε να λάθη γνώσην του έγγράφου και δεν ήξερε ούτε λέξι 'Ελληνικά! Δεν μου πέρασε από τό νου ότι μπορούσε να λήη για μένα και τό πηρα για να τό μεταφράσω στον Ταχίν... Λοιπόν, ήταν μία άναφορά 'Ελληνας από τό Πέραν, ο όποιος συνεδούλευε τον Χαμίτ να με δώση μία ώρα άρχιτερα από τό Σεράγι το!

»'Η παρουσία μου στο Γιλδίς — έλεγε — ήταν γυνουοιτική, έφερνε κακοτυχία... Τό βέβαιο ήταν ότι, από τη στιγμή που μπηκα στο αυτοκρατορικό χαρέμι, η ύποθεσις της Τουρισιάς έπηγαναν όλοένα και χειρότερα... Και ήταν πολύ φυσικό: 'Από την έπίσημη έμβαθα ότι ελγα γεννηθή τον 'Απρίλη, ήμνα που θεωρείται μοιραίος από τους 'Οθωμανούς.

»Στο Γιλδίς, κάθε φίλια άνδρουν και γυναικών τραβούσε την προσοχή των κατασκόπων. Σήμφωνα με άδστηρή Σουλτανική διαταγή, η χανομίσεις ζούσαν χωρισμένες ή μία από την άλλη και δεν έβλέποντο... Μόνο κατά την άμνησια του Μπαϊραμίον η χανομίσεις του Γιλδίς μαζεθόναν στα διαμερίματα της Βασιλέ, της πρώτης δηλαδή Σουλτάνας. 'Εφεισε να βλέπει κανείς τότε πόσο ήσαν γελαστές και πώς έφάνετο η μία στην άλλη, ενώ κατά βάθος έμισούντο! 'Αλλοστε, αυτή ήταν άνέσθεον η πολιτική στο Γιλδίς, η καλοτυχία, τό άμνησιο και έπαιλο μισος του ενός άλλου γι' τον άλλο, της μιάς γυναίκας γι' την άλλη!... Στο Γιλδίς, κάθε ένδειξις συμπαιθείας έκρυβε την έχθρα. Και θυμάμαι τό νεαρό 'Αχμέτ Βέη, ύπασιπτη του Σουλτάνου, ο όποιος ένα όμοιο προεί έγκυτέλεινε άξαφνα τό Γιλδίς και την Κωνσταντινούπολι για τον άκόλοθο λόγο: Την προηγμένη ήμερα ο 'Αραφ εύνοχος 'Ιατζέτ του έκανε πολλά κομπλιμέντα. 'Ο 'Αχμέτ Βέης οκέτηκε τότε: — «'Αυτό δεν εινε καλά σημάδια. Με

'Ο εύνοχος άρπάξει την 'Ιχμάλ και την έφερε στο πράσινο δωμάτιο. ...

